

با مجموع ۱۴ عنوان شهر و روستا؛

ایران، پشتاز در عرصه ثبت جهانی صنایع دستی

بگاه دهدار، راهنمای گردشگری

پایه های ایرانی به طرزهای لچک و تزیین و بسیار رنگ های غالباً بزرگ و روشن و نخودی است که در رنگ آمیزی گل ها و نگاره های آن ها از رنگ های سرخاخی، عنابی و زیتونی به وفور استفاده می شود. تبری یکی از قطب های قالی بافی ایران و جهان است که نقش مهمی در زمینه توسعه و گسترش سنت ها، هنر های تزئینی و کاربرد ایفا می کند. اوج هنر فرش تبریز به سده های دوازدهم تا شانزدهم میلادی بر می گردد. «مکتب کلاسیک تبریز» با شکل گیری ۲۰۰ شاهکار هنری قالی تبریز ایجاد شد و با دغام هماهنگ هنر های بافندگی و نگارگری ایرانی طی ۱۴ سده سطح بالایی از هنر بافندگان قالی این شهر را به نمایش گذاشت. تبریز، همگام با هرات در زمان جانشینان هلاکو، مرکز مهم دادوستد قالی بوده است.

کلاش بافی کردستان

پافزاری با قدمت ۲ هزار ساله که تهیه شده از مواد طبیعی موجود در محیط مانند نخ و چرم که با توجه به خنکی و سبکی آن بسیار مورد توجه بوده و در فصول گرم سال مورد استفاده بوده که وجود هنرمندان متعدد تولید کلاش در مریوان در نهایت مسبب ثبت جهانی شدن آن شد. یکی از ویژگی های منحصر به فرد کلاش این است که این پای افزار چپ و راست ندارد و فرمی توأند هر لنگه از کلاش دارد. هر یک باهایی که دوست دارد ببوشد این ویژگی ممتاز پیش از این در تمامی انواع گوه ها دیده می شد اما امروز زمان و استفاده از زیره های ماشینی عاملی شد تا اکنون این امر به ویژگی منحصر به فرد کلاش تبدیل گردد. یکی دیگر از ویژگی های این پافزار خنک بودن آن است که موجب می شود با همیشه خنک باشد و از بوی بد و عرق

۱۰ ژوئن به عنوان روز جهانی صنایع دستی ثبت شده است. تاکنون ۴۸ شهر و روستا در دنیا به عنوان شهر یا روستای جهانی صنایع دستی به ثبت رسیده اند که ۴۰ شهر در منطقه آسیا و اقیانوسیه، ۶ شهر در آمریکای لاتین و ۲ شهر در اروپا بوده اند و ایران با ثبت ۱۱ شهر و ۳ روستای جهانی، با مجموع ۱۴ عنوان شهر و روستای جهانی صنایع دستی، مقام نخست را در میان کشورهای جهان دارد. چین با ثبت ۷ شهر و روستای جهانی صنایع دستی مقام دوم را به خود اختصاص داده است.

به مناسبت این روز سری به چند شهر از این ۱۴ شهر و روستا خواهیم زد و با صنایع دستی آن ها بیشتر و بهتر آشنا خواهیم شد.

بافت فرش تبریز

شورای جهانی صنایع دستی، شهر تبریز را به عنوان «شهر جهانی بافت فرش» معرفی نموده است. هنر فرش بافی این شهر به دوران صفویه بازمی گردد. تبریز یکی از قطب های بافندگی به حساب می آید. فرش تبریز موجود در موزه های معتبر جهان یا در مجموعه کلکسیونر های مشتاق، شاهد این ادعاست. به علاوه، سبب رونق بازار تجاری ایران است.

آمار نشان می دهد که در سال ۱۳۴۴ م.ش ۲۲۱۵۰ بافنده بر روی ۱۶۰۰۰ دار قالی کار کرده اند. در سال های اخیر، بافنده های ماهر و توانای تبریزی به تولید فرش های گل ابریشم بسیار ظریف با رنج شمار ۵۰ و ۶۰ در مقیاس وسیع پرداخته اند. بافت این گونه فرش ها بعضاً

یادداشت

مرتضی بلوکی

فصل سفر در کشور ما محدود است بعد از حدود سه ماه که به دلیل گسترش کرونا، سفرها در کشور تعطیل شده بود، فضا کمی برای رونق گردشگری باز شده است. اولین صنعتی که با شیوع ویروس کرونا آسیب دید، صنعت گردشگری بود. اما پس از گذشت چند ماه با تدابیر اتخاذ شده این صنعت آرام آرام در حال بازگشت به وضعیت پیش از کروناست. با توجه به اهمیت صنعت گردشگری در حوزه اقتصادی، باید برای

سنگ با قدمتی ۵ هزار ساله شناخته می شود علاوه بر زیبایی بصری به گفته برخی کارشناسان خواص درمانی زیادی نیز دارد که تقویت درمان بیماری های چشمی از جمله آن است. همچنین به همراه داشتن این سنگ به عنوان انگشتر در دین مبین اسلام نیز تاکید شده است. مهد این سنگ با ارزش در ایران نیشابور است و فیروزه تراشی علاوه بر جایگاه هنری بالایی که دارد از لحاظ اقتصادی دو نوس چهار خانه و یکرنگ تقسیم می گردند. نوع یکرنگ این بافته ها توسط دختران جوان تر محلی و با حرکت بود اضافه با نقش های برگرفته از طبیعت محیط اطراف و زندگی روستایی بافته می شود. چادر شب های چهار خانه نیز با نقوش هندسی چهار خانه و ساده برای مصارفی همچون دستمال، بقچه، روختی یا پتویی استفاده می شود. شناخته ترین کاربرد چادر شبها به عنوان کمر پیچ زنان محلی در هنگام کار است.

سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی دارای ظرفیت بالایی است و حدود ۱۵ گوهر سنگ از جمله آماتیت در بیستان، اوپال تربت جام، آراگونیت فریمان و... این استان را در حوزه صنعت سنگ شیوه بدوی فعال و با پر کارش را ادامه می دهد کارگاه سفال کلپورگان است.

در طول تاریخ هنر سفالگری متعلق به زنان بوده است زیرا مردان به شکار و یا کشاورزی می پرداختند و بنابر شواهد تاریخی زنان ابداع کنندگان هنر سفالگری بوده اند. آنچه سفالگری کلپورگان را از سایر نقاط متمایز نموده ویژگی های منحصر بفرد آن است که شامل موارد زیر است:

- ۱- تمام امور ظریف توسط زنان انجام می گیرد و مردان فقط کارهایی مثل آماده کردن گل پختن سفال و... را انجام می دهند.
- ۲- برای تهیه سفال از چرخ سفالگری انجام نمی شود و تمام سفالینه ها با روشهای سنتی و بدیع و به کمک دست انجام می شود.
- ۳- در سفالینه ها لعاب به کار نمی رود.
- ۴- طرح ها و نقش های آن کاملاً هندسی است و تداعی نقشهای باستانی را می نمایند.
- ۵- طرح ها و نقش های آن معمولاً شامل یک دایره توخالی یک دایره توپر و یک خط است که با هم ترکیب یافته اند.
- ۶- آماده تر بین کنندگان رنگی است از سنگ تیتوک که در آب حل می شود.

محلی آن آوازه جهانی داشت - باز کرده است. چادر شب پارچه ای است زیبا و رنگارنگ که در قاسم آباد و رودسر و بر اساس فرهنگ آداب و رسوم دیرینه مردم آن دیار بافته می شود. چادر شب در نوع اصلیش با ابریشم مرغوب یا کجین و در نمونه های متاخر با نخ های دستریس پنبه ای محلی با استفاده از دستگاه های بافندگی دووردی بافته می شود. چادر شب های قاسم آباد به دو نوع چهار خانه و یکرنگ تقسیم می گردند. نوع یکرنگ این بافته ها توسط دختران جوان تر محلی و با حرکت بود اضافه با نقش های برگرفته از طبیعت محیط اطراف و زندگی روستایی بافته می شود. چادر شب های چهار خانه نیز با نقوش هندسی چهار خانه و ساده برای مصارفی همچون دستمال، بقچه، روختی یا پتویی استفاده می شود. شناخته ترین کاربرد چادر شبها به عنوان کمر پیچ زنان محلی در هنگام کار است.

پایه ها جلوه گیری کند. دیگر ویژگی قابل توجه کلاش عدم رنگ پذیری آن است. این نوع گیوه بر خلاف سایر انواع آن دارای تنوع رنگ نبوده و تنها به رنگ سفید دیده می شود. همچنین قبل از پوشیدن این کفش باید کف آن را بر روی سبزی کشید یا در اصطلاح محلی سبزه خور کرد تا معدود منافذ باقی مانده هم پر شده و آب نتواند به کفش وارد شود. با اوج هنر فرش تبریز به سده های دوازدهم تا شانزدهم میلادی بر می گردد.

مکتب کلاسیک تبریز» با شکل گیری ۲۰۰ شاهکار هنری قالی تبریز ایجاد شد و با دغام هماهنگ هنر های بافندگی و نگارگری ایرانی طی ۱۴ سده سطح بالایی از هنر بافندگان قالی این شهر را به نمایش گذاشت. تبریز، همگام با هرات در زمان جانشینان هلاکو، مرکز مهم دادوستد قالی بوده است.

پافزاری با قدمت ۲ هزار ساله که تهیه شده از مواد طبیعی موجود در محیط مانند نخ و چرم که با توجه به خنکی و سبکی آن بسیار مورد توجه بوده و در فصول گرم سال مورد استفاده بوده که وجود هنرمندان متعدد تولید کلاش در مریوان در نهایت مسبب ثبت جهانی شدن آن شد. یکی از ویژگی های منحصر به فرد کلاش این است که این پای افزار چپ و راست ندارد و فرمی توأند هر لنگه از کلاش دارد. هر یک باهایی که دوست دارد ببوشد این ویژگی ممتاز پیش از این در تمامی انواع گوه ها دیده می شد اما امروز زمان و استفاده از زیره های ماشینی عاملی شد تا اکنون این امر به ویژگی منحصر به فرد کلاش تبدیل گردد. یکی دیگر از ویژگی های این پافزار خنک بودن آن است که موجب می شود با همیشه خنک باشد و از بوی بد و عرق

سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی دارای ظرفیت بالایی است و حدود ۱۵ گوهر سنگ از جمله آماتیت در بیستان، اوپال تربت جام، آراگونیت فریمان و... این استان را در حوزه صنعت سنگ شیوه بدوی فعال و با پر کارش را ادامه می دهد کارگاه سفال کلپورگان است.

در طول تاریخ هنر سفالگری متعلق به زنان بوده است زیرا مردان به شکار و یا کشاورزی می پرداختند و بنابر شواهد تاریخی زنان ابداع کنندگان هنر سفالگری بوده اند. آنچه سفالگری کلپورگان را از سایر نقاط متمایز نموده ویژگی های منحصر بفرد آن است که شامل موارد زیر است:

- ۱- تمام امور ظریف توسط زنان انجام می گیرد و مردان فقط کارهایی مثل آماده کردن گل پختن سفال و... را انجام می دهند.
- ۲- برای تهیه سفال از چرخ سفالگری انجام نمی شود و تمام سفالینه ها با روشهای سنتی و بدیع و به کمک دست انجام می شود.
- ۳- در سفالینه ها لعاب به کار نمی رود.
- ۴- طرح ها و نقش های آن کاملاً هندسی است و تداعی نقشهای باستانی را می نمایند.
- ۵- طرح ها و نقش های آن معمولاً شامل یک دایره توخالی یک دایره توپر و یک خط است که با هم ترکیب یافته اند.
- ۶- آماده تر بین کنندگان رنگی است از سنگ تیتوک که در آب حل می شود.

محلی آن آوازه جهانی داشت - باز کرده است. چادر شب پارچه ای است زیبا و رنگارنگ که در قاسم آباد و رودسر و بر اساس فرهنگ آداب و رسوم دیرینه مردم آن دیار بافته می شود. چادر شب در نوع اصلیش با ابریشم مرغوب یا کجین و در نمونه های متاخر با نخ های دستریس پنبه ای محلی با استفاده از دستگاه های بافندگی دووردی بافته می شود. چادر شب های قاسم آباد به دو نوع چهار خانه و یکرنگ تقسیم می گردند. نوع یکرنگ این بافته ها توسط دختران جوان تر محلی و با حرکت بود اضافه با نقش های برگرفته از طبیعت محیط اطراف و زندگی روستایی بافته می شود. چادر شب های چهار خانه نیز با نقوش هندسی چهار خانه و ساده برای مصارفی همچون دستمال، بقچه، روختی یا پتویی استفاده می شود. شناخته ترین کاربرد چادر شبها به عنوان کمر پیچ زنان محلی در هنگام کار است.

پایه ها جلوه گیری کند. دیگر ویژگی قابل توجه کلاش عدم رنگ پذیری آن است. این نوع گیوه بر خلاف سایر انواع آن دارای تنوع رنگ نبوده و تنها به رنگ سفید دیده می شود. همچنین قبل از پوشیدن این کفش باید کف آن را بر روی سبزی کشید یا در اصطلاح محلی سبزه خور کرد تا معدود منافذ باقی مانده هم پر شده و آب نتواند به کفش وارد شود. با اوج هنر فرش تبریز به سده های دوازدهم تا شانزدهم میلادی بر می گردد.

مکتب کلاسیک تبریز» با شکل گیری ۲۰۰ شاهکار هنری قالی تبریز ایجاد شد و با دغام هماهنگ هنر های بافندگی و نگارگری ایرانی طی ۱۴ سده سطح بالایی از هنر بافندگان قالی این شهر را به نمایش گذاشت. تبریز، همگام با هرات در زمان جانشینان هلاکو، مرکز مهم دادوستد قالی بوده است.

پافزاری با قدمت ۲ هزار ساله که تهیه شده از مواد طبیعی موجود در محیط مانند نخ و چرم که با توجه به خنکی و سبکی آن بسیار مورد توجه بوده و در فصول گرم سال مورد استفاده بوده که وجود هنرمندان متعدد تولید کلاش در مریوان در نهایت مسبب ثبت جهانی شدن آن شد. یکی از ویژگی های منحصر به فرد کلاش این است که این پای افزار چپ و راست ندارد و فرمی توأند هر لنگه از کلاش دارد. هر یک باهایی که دوست دارد ببوشد این ویژگی ممتاز پیش از این در تمامی انواع گوه ها دیده می شد اما امروز زمان و استفاده از زیره های ماشینی عاملی شد تا اکنون این امر به ویژگی منحصر به فرد کلاش تبدیل گردد. یکی دیگر از ویژگی های این پافزار خنک بودن آن است که موجب می شود با همیشه خنک باشد و از بوی بد و عرق

سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی دارای ظرفیت بالایی است و حدود ۱۵ گوهر سنگ از جمله آماتیت در بیستان، اوپال تربت جام، آراگونیت فریمان و... این استان را در حوزه صنعت سنگ شیوه بدوی فعال و با پر کارش را ادامه می دهد کارگاه سفال کلپورگان است.

در طول تاریخ هنر سفالگری متعلق به زنان بوده است زیرا مردان به شکار و یا کشاورزی می پرداختند و بنابر شواهد تاریخی زنان ابداع کنندگان هنر سفالگری بوده اند. آنچه سفالگری کلپورگان را از سایر نقاط متمایز نموده ویژگی های منحصر بفرد آن است که شامل موارد زیر است:

- ۱- تمام امور ظریف توسط زنان انجام می گیرد و مردان فقط کارهایی مثل آماده کردن گل پختن سفال و... را انجام می دهند.
- ۲- برای تهیه سفال از چرخ سفالگری انجام نمی شود و تمام سفالینه ها با روشهای سنتی و بدیع و به کمک دست انجام می شود.
- ۳- در سفالینه ها لعاب به کار نمی رود.
- ۴- طرح ها و نقش های آن کاملاً هندسی است و تداعی نقشهای باستانی را می نمایند.
- ۵- طرح ها و نقش های آن معمولاً شامل یک دایره توخالی یک دایره توپر و یک خط است که با هم ترکیب یافته اند.
- ۶- آماده تر بین کنندگان رنگی است از سنگ تیتوک که در آب حل می شود.

سفرنامه

عطر با بونه های ار دیبل و توت فرنگی های وحشی آستارا ماندگار است

پیاده روی از «سوها» تا «لاتون»

رزوا احمدزاده، راهنمای طبیعت گردی

بعد از مدت ها تصمیم گرفتیم یک سفر متفاوت برویم. تنوع ایجاد کردن در زندگی، انسان را از به دام تکرار افتادن و عادت به روزمرگی نجات می دهد و این تنوع برای اهالی سفر با تغییر نوع سفر اتفاق می افتاد. گاهی نوع وسیله نقلیه از خود و شخصی به دو چرخه، قطار و یا موتور سیکلت تغییر می کند و گاهی از سفرهای کمپینگ چند روزه در دل جنگل، کنار دریاچه، کویر و یا اقامت در یک شهر و بازدید از مناطق تاریخی به کوه پیماپی و پیاده روی زنده سفال در جهان است که قدمت آن به هفت هزار سال پیش بر می گردد. سفال کلپورگان به صورت کاملاً دستی، بدون چرخ سفالگری و توسط زنان بلوچ ساخته می شود.

در دور دست قله اسپیناس را می دیدیم و ظهر باید به آنجا می رسیدیم. دشت سفید پوش با بونه ها که تمام شادوار جنگلی شدیم پر از درخت فندق و البته انگشت شمار گوجه سبز وحشی هم در مسیر دیده می شد. در میانه جنگل آستراحتی کوتاه و نفسی تازه کردیم. درست زمانی که خورشید بالای سرمان رسید ما نیز به اسپیناس رسیدیم و وقت خوردن نهار فرا رسید. غذای ما یک غذای سنتی تابستانی ایرانی بود: آبدوغ خیار. بعد از خوردن نهار به سمت روستای ییلاقی لاتون به راه افتادیم. تقریباً سه ساعت در سراسر شبی جنگل راه رفتیم تا به روستای ییلاقی محل اقامتگامان رسیدیم. برکه های کوچک در انتهای روستا بود و منزل یاسر درست در کنار برکه واقع شده بود. بالاخره به محل اقامت رسیدیم، کوله ها را بر زمین گذاشتیم، کفش هایمان را در آوردیم و روی چمن های کنار کلبه دراز کشیدیم و به صدای قوز باغه ها گوش کردیم. مادر یاسر با آش دوغ و نان محلی پذیرایی مان کرد و با همان آش محلی خستگی یک روز کوه پیماپی از تنمان به در شد. شب را در کلبه به صبح رساندیم و در هوایی خنک و مه آلود از خواب بیدار شدیم. از کنار چشمه پونه چیدیم و صبحانه را با چای پونه شروع کردیم. دوباره کوله ها را بر دوش گذاشتیم و به سمت آبشار لاتون به راه افتادیم. صدای آواز پرندگان و بادی که لابه لای درختان می پیچید عجیب به دل می نشست. بر خلاف دیروز که هوا آفتابی و گرم بود، امروز آسمان با ما مهربانتر شد، مه رقیق و هوای ابری، پیاده روی را برایمان مطبوع تر کرد. هم هوای زیبا بود و هم زمین: در کنار مسیر توت فرنگی های قرمز وحشی به چشم می خوردند و ما نیز از خوردنشان بی نصیب نماندیم. بالاخره به آبشار بلند لاتون در آستارا رسیدیم. هنوز هم عطر با بونه و طعم توت فرنگی این سفر مرا هانمی کند.

علاوه بر سهمیه سوخت، امکانی را فراهم کرد تا آنها بیشتر از تورهای دسته جمعی استفاده کنند. همچنین دولت نیز می تواند با پرداخت وام ها و مساعدت های ویژه سفر، مردم را برای رفتن به سفر ترغیب کند. به نحوی که ابتدا برای مسافران کارت سلامت الکترونیکی و وایسته به حساب بانکی صادر، سپس مبلغی به عنوان کمک هزینه سفر در این کارت شارژ شود (البته این مبالغ تنها در مقاصد گردشگری و هتل ها قابل برداشت باشد) آنگاه مسافر مبلغ استفاده شده را به صورت اقساط بازگرداند.

باید یادآوری شود که فصل سفر در کشور ما محدود است بعد از حدود سه ماه که به دلیل گسترش کرونا، سفرها در کشور تعطیل شده بود، فضا کمی برای رونق گردشگری باز شده اما فقط دو ماه برای انجام سفر فرصت وجود دارد؛ زیرا در پایان تابستان و با آغاز ماه های محرم و صفر، دوباره میزان سفرها و تورها روبه نزول خواهد گذاشت پس باید فرصت تابستان را غنیمت شمرد.

راهکار دیگری از طریق آژانس های مسافرتی و تورهای گردشگری است. به طوری که می توانند با اجرای تست کارت سلامت برای مسافران صادر کنند و مسافران نیز با داشتن این کارت بتوانند به راحتی سفر کنند.

این امر در کشورهای مختلف هم اکنون اجرا می شود و بسیاری از کشورها بر روی پاسپورت مسافران و در هنگام صدور ویزا کارت سلامت نیز صادر می کنند در مرحله بعد می توان به مسافرانی که کارت سلامت خود را دریافت کرده اند، برای مسافرت با خود و شخصی سهمیه سوخت داد.

از طرف دیگر، اجرای پروتکل های بهداشتی مثلادر اتوبوس ها، باعث شده تا آژانس های مسافرتی در هنگام استفاده از اتوبوس ها و راه آهن و حتی هواپیما مجبور شوند حداکثر از نصف سهمیه خود برای حفظ فاصله گذاری استفاده کنند. در این صورت می توان با پرداخت هزینه حمل و نقل به مسافران،